

Ny HaV-rapport: Kalkade våtmarker kan återhämta sig och återfå naturlig växtlighet

Havs- och vattenmyndigheten

fr 2016-09-30 07:31

Till: kage eklund kvistofta@hotmail.com <kage eklund kvistofta@hotmail.com>;

[Visa det i din webbläsare](#)

Havs- och vattenmyndigheten

Havs
och Vatten
myndigheten

Ny HaV-rapport: Kalkade våtmarker kan återhämta sig och återfå naturlig växtlighet

Havs- och vattenmyndigheten - 2016-09-30 07:30 CEST

Fotograf: Thomas Rafstedt

Kalkning av våtmarker - som kärr och mader - behöver inte betyda att miljön där förändras permanent.

Det visar en ny rapport från Havs- och vattenmyndigheten, HaV.

<https://outlook.live.com/owa/?viewmodel=ReadMessageItem&ItemID=AQMkADA...> 2016-09-30

- I de våtmarker där man slutat kalka så märks en tydlig återhämtning. Vitmossorna som fanns där tidigare, börjar komma tillbaka vilket är en väldigt positiv nyhet, säger Ingemar Abrahamsson på HaV.

Kalkning av näringsfattiga våtmarker påbörjades i slutet av 1980-talet i Sverige för att motverka skador på fisk och annan fauna i nedströms försurade vattendrag. Det visade sig snart vara en effektiv metod att neutralisera det sura vattnet och totalt kalkas i dag närmare 100 kvadratkilometer våtmarker. Det är en yta som motsvarar 14 300 fotbollsplaner eller nästan lika stor som Fårö.

Samtidigt som kalkningen var bra för fisk och insekter i bäckarna nedströms så märktes också snabbt stora förändringar i våtmarkernas vegetation.

- Den mest påtagliga förändringen är att bottenkiktet av vitmossor slås ut och ersätts av naken dy och av brunmossor som trivs i naturligt kalkrika kärr. Det kommer in nya, ovanliga mossor som normalt inte ska finnas där, säger Ingemar Abrahamsson, handläggare på enheten för biologisk mångfald på HaV.

1994 startade Naturvårdsverket en långtidsstudie av kalkningens växtekologiska effekter på våtmarker för att kontrollera vad som händer med vegetationen efter kalkning. Totalt har ett trettiotal våtmarker i hela landet undersökts. På ungefär hälften har kalkningen avslutats medan de övriga har kalkats varje år. Dessutom har 15 helt okalkade våtmarker använts som referenser.

1999 publicerade Naturvårdsverket rapporten "Kalkning av våtmarker - uppföljning av växtekologiska effekter" (Rafstedt 2000). 2008 kom en Naturvårdsverket med en ny rapport "Kalkning av våtmarker - uppföljning av växtekologiska effekter 1994 till 2005" (Rafstedt 2008).

Den rapport som HaV nu ger ut, "Effekter av kalkning på myrvegetation - resultat från 20 år uppföljning av kalkade våtmarker", omfattar data och resultat ända från starten 1994 och projektledare har varit konsulten Thomas Rafstedt.

- Vi har även försökt ta med data från undersökningar som gjordes på ett antal myrar före långtidsstudiens start så för några våtmarker rör det sig alltså om mer än 25 års studier. Det är också den enda landsomfattande studien i Sverige som tittat på hur vegetationen i våtmarker påverkats av kalkning, säger Ingemar Abrahamsson.

- Resultaten bekräftar de resultat som tidigare rapporter har visat om hur kalkningen påverkar kärr och mader. Men de senaste resultaten visar att förändringarna inte är permanenta även om återhämtningen efter avslutad kalkning tar tid.

Våtmarker från tolv län ingår i långtidsstudien: Halland, Västra Götaland, Kronoberg, Blekinge, Jönköping, Kalmar, Värmland, Dalarna, Gävleborg, Jämtland, Västernorrland och Västerbotten. Undersökningarna utförs inom fyra gånger fyra meter stora rutor. Hittills har inventerarna hittat drygt 200 olika arter i de våtmarker som undersökts, bland annat ett 40-tal vitmossor, ett 50-tal brunmossor, levermossor, lavar, ett 100-tal örter och även bär som hjortron, lingon och tranbär.

En av de undersökta platserna är Bockemossen i Västra Götalands län. Här kalkades med 8,4 ton kalk hösten 1986 vilket i stort sett slog ut hela bottenkiktet med sot-, prakt- och snärjvitmossa. Efter det har Bockemossen inte kalkats och nu är den på väg att bli helt återställd.

- Generellt sett så har man fått väga nackdelarna med kalkning av våtmarker mot fördelarna. Och de positiva effekterna i vattendragen nedströms överväger de negativa i våtmarkerna. Dessutom undantas de våtmarker som har höga naturvärden, säger Ingemar Abrahamsson.

- Men ambitionen nu är att successivt minska kalkningen av våra vattenmiljöer. Under 2000-talet har den också halverats. Då är det värdefullt att få bekräftat att våtmarkerna återfår sin naturliga vegetation när kalkningarna avslutas.

Totalt har cirka fem miljoner ton kalk spridits ut i försurade sjöar, vattendrag och våtmarker i Sverige de senaste 40 åren, varav en tredjedel spridits på våtmarker. Nyligen kom den första [stora nationella utvärderingen](#) av om det haft någon effekt på miljön. Den visade bland annat att fisken både ökar i

antal och att fler arter trivs i de kalkade vattnen. Sedan 2000 har kalkningen halverats från cirka 200 000 ton per år till drygt 100 000 ton per år.

[Länk till rapporten "Effekter av kalkning på myrvegetation – resultat från 20 år uppföljning av kalkade våtmarker"](#)

[Läs pressmeddelandet om studien "Effekter av kalkning på fisk i rinnande vatten"](#)

[Här kan du läsa HaV:s granskning "Kvalitet och kalkbehov inom kalkningsverksamheten"](#).

För mer information kontakta Havs- och vattenmyndigheten:

Kontaktpersoner: Ingemar Abrahamsson, handläggare, enheten för biologisk mångfald, tfn 010-698 62 87, mobil 072-239 36 51, e-post ingemar.abrahamsson@havochvatten.se, Fredrik Nordwall, chef, enheten för biologisk mångfald, tfn 010-698 60 17, mobil 076-125 40 50, e-post fredrik.nordwall@havochvatten.se

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, arbetar för levande hav, sjöar och vattendrag till glädje och nytta för alla. Citera gärna våra pressmeddelande och nyheter, men hänvisa alltid till HaV.

Fotograf: Thomas Rafstedt

Bilden får användas för redaktionell återpublicering där HaV och HaVs arbete beskrivs och ett år från pressmeddelandets datum. Användning i kommersiella syften är inte tillåten. I anslutning till publicering skall namn på upphovsman och källa anges.

Dela på sociala medier

Läs på Mynewsdesk

[Ny HaV-rapport: Kalkade våtmarker kan återhämta sig och återfå naturlig växtlighet](#)

Relaterat material

Pressmeddelanden

Ny unik studie: 40 års kalkning av försurade vatten bra för fisken

2016-02-17 08:00 CET

I snart fyrtio år har totalt fem miljoner ton kalk spridits ut i försurade sjöar och vattendrag i Sverige. Nu kommer den första stora nationella utvärderingen av om det haft någon effekt på miljön. - Ja, vi kan se att fisken både ökar i antal och att fler arter trivs i de kalkade vattnen, säger Erik Degerman, en av de tre forskare som gjort studien.

Stora skillnader i hur väl kalkningen fungerar i länen

2013-11-05 07:30 CET

Kalkningen av svenska sjöar och vattendrag fungerar generellt bra i Sverige. Det visar den granskning som Havs- och vattenmyndigheten, Hav, har gjort. Men det finns stora skillnader i hur länsstyrelser genomför och följer upp de kalkningar som pågår. - Nästa steg för oss är att se varför det är så, säger Björn Sjöberg, chef för avdelningen för havs- och vattenförvaltning

Kontaktpersoner

Ingemar Abrahamsson

handläggare, enheten för biologisk mångfald

ingemar.abrahamsson@havochvatten.se

Tel: 010-698 62 87, Mobil: 072-239 36 51

Fredrik Nordwall

chef, enheten för biologisk mångfald

Om Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, är en miljömyndighet som öppnade den 1 juli 2011. Myndigheten ska arbeta för levande hav, sjöar och vattendrag till glädje och nytta för alla.

[Besök nyhetsrummet »](#)

Håll dig uppdaterad

Genom att följa Havs- och vattenmyndigheten på Mynewsdesk får du alla deras senaste nyheter i ett smidigt flöde på din översiktssida. Där samlas nyheter från alla företag du väljer att följa.

Du kan även välja att få dem som e-post i realtid.

Tjänsten är helt gratis!

Följ oss

Havs- och vattenmyndigheten tror att du kan vara intresserad av den här informationen. Vill du inte längre ta emot material från Havs- och vattenmyndigheten, använder du länken nedan för att avregistrera dig.

[Avregistrera dig från nyhetsutskick från Havs- och vattenmyndigheten](#)

Mynewsdesk är Nordens ledande plattform för digital PR. Över 5 000 varumärken som Google, Viasat, Gröna Lund och Johan & Nyström använder sina nyhetsrum på Mynewsdesk för att publicera och distribuera sina nyheter, öka sin synlighet samt knyta relationer med sin marknad och sina viktigaste journalister.

mynewsdesk